

MURTOHÄLYTYSJÄRJESTELMÄT JA - PALVELUT

Sisällysluettelo

1 Ohjeen käyttötarkoitus	2
2 Kohteen riskienarviointi	2
3 Suojaustasot	2
4 Murtohälytysjärjestelmällä valvottava alueet.....	3
5 Murtohälytysjärjestelmien ja -palveluiden vähimmäisvaatimukset.....	4
5.1 Murtohälytysjärjestelmien luokitus ja valintaperusteet	5
5.1.1 Keskus ja ilmaisimet.....	6
5.1.2 Valvontatapa.....	6
5.1.3 Ilmoituksensiirto	7
5.1.4 Siirrettävät tapahtumatiedot	7
5.2 Vaatimukset vahingontorjuntapalvelulle ja käyttäjälle	7
5.2.1 Ilmoituksen vastaanotto.....	7
5.2.2 Kohteeseen hälytettävät.....	7
5.2.3 Asennus ja luovutustodistus.....	8
5.2.4 Murtohälytysjärjestelmän käyttö	8
5.2.5 Huolto	8
5.2.6 Käyttäjän ylläpitotoimet	8
5.2.7 Vahingontorjuntatoimenpiteet ja hälytysvartioidinnin tehtävät	9
5.2.8 Hälytyspalvelun raportointi	9
5.2.9 Palvelun toimivuuden testaus.....	9
6 Keskeiset käsitteet.....	10
7 Murtohälytysjärjestelmiin liittyvät standardit.....	12

Tämä on Finanssiala ry:ssä laadittu turvallisuusohje.
Ohjeen tavoitteena on lisätä turvallisuutta ja ehkäistä vahinkoja.

Murtohälytysjärjestelmät ja -palvelut

1 Ohjeen käyttötarkoitus

Tämän ohjeen tarkoitus on toimia työkaluna valittaessa riskienmukaisia murtohälytysjärjestelmiä ja -palveluja täydentämään rakenteellista murtosuojausta.

Tässä ohjeessa esitetään miten:

- murtohälytysjärjestelmän ja hälytysvartiointipalveluiden avulla voidaan täydentää kiinteistöjen rakenteellista murtosuojausta
- murtohälytysjärjestelmän ja hälytysvartiointin taso valitaan riskin mukaiseksi
- murtohälytysjärjestelmän ylläpito ja huolto tulee järjestää
- palvelun tarkoituksenmukaisuutta ja laatua arvioidaan.

Ohje on tarkoitettu murtohälytysjärjestelmien suunnittelijoille, asennusliikkeille, vartiointiliiketoimistoille, murtohälytysjärjestelmien hankkijoille, turvallisuuspalveluiden tilaajille ja soveltuvin osin oppilaitoksille oppimateriaaliksi.

2 Kohteen riskienarviointi

Kohteen riskienarviointi on riskianalyysin ja riskin merkityksen arvioinnin kokonaisprosessi. Riskianalyysissa saatavissa olevaa tietoa käytetään järjestelmällisesti hyväksi omaisuuteen kohdistuvien vaarojen tunnistamiseksi ja riskin suuruuden arvioimiseksi. Riskien merkityksen arvioinnissa verrataan arvioitua riskiä suhteessa annettuihin riskin arviointikriteereihin ja määritetään riskin merkitys yrityksen kannalta.

Riskienarvioinnissa tulee ottaa huomioon omaisuuden tai tiedon varastamisella saavutettu rikoshyöty, omaisuuden kuljetettavuus ja kerättävyys, kiinteistön sijainti sekä varkauden seurannaisvaikutukset yrityksen liiketoiminnan jatkuvuudelle.

Valittujen suojaustoimenpiteiden tulee perustua riskienarviointiin. Riskienarvioinnissa voidaan käyttää kohteen murtoriskien arviointiin ja suojaustason valintaan tehtyä erillistä ohjetta.

3 Suojaustasot

Suojaustoimenpiteet perustuvat rakenteelliseen murtosuojaukseen, tekniseen suojaukseen ja niitä täydentävään toiminnalliseen suojaukseen. Rakenteellinen murtosuojaus perustuu yrityksen toimialaan ja on kuvattu Finanssiala ry:n (FA) ohjeissa. Toiminnallinen suojaus koostuu ihmisen vahingontorjuntatoimenpiteistä, jotka voi käynnistää kohteen teknisen valvonta- tai hälytysjärjestelmän antama hälytys.

Valittujen suojaustoimenpiteiden tulee perustua riskienarviointiin ja vastata hyväksyttävää tasoa. Suojaustaso saadaan riskienarvioinnin perusteella.

Suojaustasot (turvaluokitus) on jaettu neljään luokkaan standardin SFS-EN 50131-1 mukaisesti:

Taso 1: Matala riski

Murtautujalla tai ryöstäjällä oletetaan olevan vähän tietoa murtohälytysjärjestelmistä ja heillä oletetaan olevan suppea valikoima helposti saatavilla olevia työkaluja.

Taso 2: Matalasta keskimääräiseen riskiin

Murtautujalla tai ryöstäjällä oletetaan olevan suppea määrä tietoa murtohälytysjärjestelmistä ja yleisluontoinen valikoima työkaluja sekä kannettavia mittalaitteita (esim. yleismitari) käytössään.

Taso 3: Keskimääräisestä korkeaan riskiin

Murtautujan tai ryöstäjän oletetaan olevan perehtynyt murtohälytysjärjestelmiin ja omaavan kattavan valikoiman työkaluja sekä kannettavia elektronisia laitteita.

Taso 4: Korkea riski

Käytettävä kun turvallisuus on etusijalla yli kaikkien muiden tekijöiden. Murtautujalla tai ryöstäjällä oletetaan olevan kyky ja resurssit suunnitella murtautuminen tai ryöstö yksityiskohtaisesti ja omaavan täyden valikoiman laitteita, mukaan lukien keinot korvata keskeisiä murtohälytysjärjestelmän komponentteja.

Järjestelmän turvaluokitus määräytyy alimman luokituksen omaavan komponentin luokan mukaan.

4 Murtohälytysjärjestelmällä valvottava alueet

Murtohälytysjärjestelmällä valvotaan kohteeseen tunkeutumista ja siellä tapahtuvaa liikuttamista tai yksittäistä suojattavaa kohdetta. Ilmoitinkeskus lähettää ilmoituksen hälytyskeskukseen ilmoituksensiirtojärjestelmän avulla ja/tai tekee paikallishälytyksen. Hälytyskeskuksessa rekisteröidään saapunut ilmoitus ja ryhdytään sen johdosta ennalta sovittuihin toimenpiteisiin, kuten hälytetään vartija ja/tai poliisi kohteeseen.

Ilmaisimilla tapahtuva valvonta voidaan jakaa neljään ryhmään:

1. kehävalvonta
2. kuorivalvonta
3. tilavalvonta
4. kohdevalvonta

Kehävalvonta

Kehävalvonnalla tarkoitetaan tietyille alueelle tapahtuvan tunkeutumisen havaitsemista erilaisilla kehävalvontalaitteilla. Tällaisia laitteita ovat esimerkiksi valokennoparit, mikroaaltoaita sekä aita- ja valvontalaitteet. Näillä pystytään havaitsemaan aidan taikka määrätyn linjan ylittäminen.

Kuorivalvonta

Kuorivalvonta on määrätyn rakennuksen tai rakennuksen osan ulkopintojen valvontaa niin, että laitteet pystyvät havaitsemaan sisään tunkeutumisen. Tällaisia laitteita ovat esimerkiksi magneettikosketin, lasirikkoilmaisin ja tärinäilmaisin. Näillä pystytään havaitsemaan välittömästi tunkeutuminen valvottuun tilaan, mutta ei kohteeseen kätkeytyneen henkilön liikettä.

Tilavalvonta

Tilavalvonta tarkoittaa valvottavassa tilassa tapahtuvan liikkeen havaitsemista. Havaitseminen tapahtuu tilavalvontalaitteilla, joita ovat esimerkiksi passiivinen infrapunailmaisin, mikroaaltoilmaisin ja yhdistelmäilmaisimet.

Näillä pystytään havaitsemaan sisätiloissa liikkuminen, mutta ei saada sisälle tunkeutumisesta välitöntä ilmaisuja.

Kohdevalvonta

Kohdevalvonta tarkoittaa yksittäisen esineen vahingoittamisen tai siirtämisen havaitsemista. Kohdevalvontalaitteita ovat esimerkiksi kassakaapin runkoääni-ilmaisin, tärinäilmaisin ja tauluilmaisin.

Murtohälytysjärjestelmään voidaan liittää myös vartijakutsu- tai ryöstöpainikkeita, joilla ilmoitetaan uhka- tai vaaratilanteesta.

5 Murtohälytysjärjestelmien ja -palveluiden vähimmäisvaatimukset

Rakenteellisissa murtosuojausohjeissa on huomioitu säilytettävän omaisuuden varkauden todennäköisyys. Nämä ohjeet antavat vähimmäisvaatimukset myös murtohälytysjärjestelmälle ja hälytysvartiointille. Jos varkauden suorat ja epäsuorat vaikutukset liiketoiminnalle ovat huomattavia, tulee valita korkeampi riskiluokka.

Mikäli kohteessa säilytetään riskiluokaltaan poikkeavaa ja varkaudelle alttiimpaa omaisuutta, on murtosuojaus sekä murtohälytysjärjestelmä ja -palvelut suunniteltava korkeamman luokituksen mukaisesti.

Esimerkkejä

Ase- ja kultasepäntoimikkeitä vaadittava rakenteellisen murtosuojauksen taso on ohjeen 3 mukainen. Tällöin kohteeseen tulee asentaa vähintään luokan 3 mukainen murtohälytysjärjestelmä.

Kauppaliikkeiltä vaadittava rakenteellisen murtosuojauksen taso on ohjeen 2 mukainen. Tällöin kohteeseen tulee asentaa vähintään luokan 2 mukainen murtohälytysjärjestelmä.

Murtohälytysjärjestelmät ja palvelut ohjeessa esitetty luokka 1 on tarkoitettu kotien ja vapaa-ajan asuntojen vähimmäisvaatimukseksi.

Yritys- ja yhteisökohteet, joissa vaaditaan rakenteellisen murtosuojausohjeen tasoa 1, on suositeltavaa toteuttaa murtohälytysjärjestelmät ja -palvelut ohjeen tason 2 vaatimuksien mukaan.

Mikäli yrityksen tiloissa säilytettävän käteisen rahan määrä on huomattava, on murtohälytysjärjestelmä ja -palveluiden täytettävä vähintään luokan 3 vaatimukset. Rahan säilyttäminen on ohjeistettu kassakaappiohjeessa.

5.1 Murtohälytysjärjestelmien luokitus ja valintaperusteet

kohteen suojaustaso	taso 4	taso 3	taso 2	taso 1
valvontatapa	ovet, aukot ja ikkunat sekä tila ja kohdevalvonta	ovet, aukot ja ikkunat sekä tila ja kohdevalvonta	ovet ja tila, kohdevalvonta tarpeen mukaan	ovet ja ikkunat tai tila
keskus ja ilmaisimet	4-luokka tai 3-luokka	3-luokka	2-luokka	1-luokka
radioteitse toimivat ilmaisimet	ei sallita	Sallitaan luokan 3 langattomat laitteet ja/tai luokan 3 Hybridi-keskus laitteineen	sallitaan	sallitaan
savuilmaisimet	suositellaan paloilmoitinjärjestelmää	suositellaan paloilmoitinjärjestelmää	suositellaan	suositellaan
ilmoituksen-siirto	valvottu yhteys tai kahden-nettu ilmoituksensiirto ja kaksi paikallishälytintä (SP6, DP4)	valvottu yhteys ja paikallishälytin tai (SP5, SP6) kahdennettu ilmoituksensiirto ja paikallishälytin. (DP3, DP4)	ilmoituksensiirtolaite ja paikallishälytin tai radiotaajuinen siirto ja paikallishälytin (SP4, DP2)	ilmoituksensiirtolaite tai radiotaajuinen siirto ja paikallishälytin (SP2/3, DP1/2)
siirrettävät tiedot	murto, päälle/pois, ryöstö, sabotaasi, vikatila	murto, päälle/pois, ryöstö, sabotaasi, vikatila	murto, päälle/pois, sabotaasi, vikatila	murto, sabotaasi
ilmoituksen vastaanotto	häätäkeskus tai FA:n hyväksymä vartioimisliikkeen hälytyskeskus	<i>ensisijainen ilmoituksensiirto</i> FA:n hyväksymä vartioimisliikkeen hälytyskeskus	24h miehitetty vartioimisliike	vartioimisliike tai kotinumerot
kohteeseen hälytettävät	poliisi ja kohdekoulutuksen saanut vartija	kohdekoulutuksen saanut vartija	vartija	vartija tai yksityishenkilöt
asennus	FA:n hyväksymä asennusliike	FA:n hyväksymä asennusliike	FA:n hyväksymä asennusliike	
käyttö	henkilökohtainen tunniste ja henkilökohtainen koodi, väh. 4 merkkiä	henkilökohtainen koodi, väh. 6 merkkiä	henkilökohtainen koodi väh. 4 merkkiä	avain, tunniste tai koodi
käyttäjän ylläpitotoimet	käyttäjien henkilökohtaisten koodien täsmäytys kuukausittain. Järjestelmän ja ilmoituksensiirron kokeilu kuukausittain.	käyttäjien henkilökohtaisten koodien täsmäytys 4 kertaa vuodessa. Järjestelmän ja ilmoituksensiirron kokeilu 4 kertaa vuodessa.	käyttäjien henkilökohtaisten koodien täsmäytys kerran vuodessa. Järjestelmän ja ilmoituksensiirron kokeilu kaksi kertaa vuodessa.	tarvittaessa
huolto	vähintään kerran vuodessa	vähintään kerran vuodessa	vähintään joka toinen vuosi	tarvittaessa
palvelun toimivuuden testaus	vähintään kerran vuodessa	vähintään kerran vuodessa	tarvittaessa	tarvittaessa

5.1.1 Keskus ja ilmaisimet

Keskusten ja ilmaisimien luokitukset perustuvat standardisarjan SFS-EN 50131-x mukaisesti testattuihin ja hyväksytyihin tuotteisiin.

Suomessa standardeista vastaa SFS Suomen Standardit (www.sfs.fi). Vapaaehtoista luettelointimenettelyä koordinoi Finanssiala ry (www.vahingontorjunta.fi).

Esimerkkejä

Luokan 3 keskukseen tulee ensisijaisesti liittää luokan 3 mukaiset ilmaisimet.

Riskiluokissa 1 ja 2 voidaan käyttää langattomia ilmaisimia täydentämässä järjestelmää tai koko järjestelmä voi olla langaton. Järjestelmän on oltava testattu standardin SFS-EN 50131-5-3 mukaan vähintään luokkaan 2.

Riskiluokassa 3 langattomat ilmaiset hyväksytään ensisijaisesti järjestelmää täydentävänä. Ilmaisimia voivat olla esimerkiksi savuilmaisimet, henkilökohtaiset painikkeet, yksittäiset kohdeilmaisimet (taide-esine) tai yksittäinen tila, johon kaapelointi ei järkevillä kustannuksilla ole mahdollista toteuttaa.

Riskiluokan 3 kohde voidaan toteuttaa myös langattomana tai ns. hybridimallina. Kaikkien käytettyjen komponenttien on oltava vähintään luokkaan 3 hyväksytyjä (Grade 3).

Riskiluokassa 4 ei hyväksytä langattomia ilmaisimia liitettäväksi järjestelmään. Tarvittaessa langattomia ilmaisimia on niiden oltava omassa järjestelmässä, kuitenkin ilmoituksensiirtojärjestelmä voi olla yhteinen.

5.1.2 Valvontatapa

Taso 1: ovet ja ikkunat tai tila

Kohteessa on oltava joko kuorivalvonta lasirikkoilmaisimilla, ovikoskettimilla tai vastaavilla kuori-ilmaisimilla toteutettuna tai tilavalvonta liikeilmaisimilla tai vastaavilla toteutettuna. Tilavalvonnan tulee kattaa huoneet, joissa säilytetään arvokasta omaisuutta ja tilat, joissa oletettu murtautuja joutuu liikkumaan kuten esimerkiksi käytävät.

Taso 2: ovet ja tila, kohdevalvonta tarpeen mukaan

Kohteessa on oltava kuorivalvonta sisääntuloreittien ovikoskettimilla tai vastaavilla kuori-ilmaisimilla toteutettuna sekä lisäksi tilavalvonta liikeilmaisimilla tai vastaavilla toteutettuna. Tilavalvonnan tulee kattaa huoneet, joissa säilytetään arvokasta omaisuutta ja tilat, joissa oletettu murtautuja joutuu liikkumaan, kuten esimerkiksi käytävät.

Lisäksi kohteessa tulee huomioida kohdevalvonta, kuten esimerkiksi arvosäilytysyksikön runkoääni-ilmaisimien tarpeen mukaan.

Tasot 3 ja 4: ovet, aukot ja ikkunat sekä tila ja kohdevalvonta

Kohteessa on oltava täydellinen kuorivalvonta lasirikkoilmaisimilla, ovikoskettimilla tai vastaavilla kuori-ilmaisimilla toteutettuna sekä lisäksi tilavalvonta liikeilmaisimilla tai vastaavilla toteutettuna. Tilavalvonnan tulee kattaa huoneet, joissa säilytetään arvokasta omaisuutta ja tilat, joissa oletettu murtautuja joutuu liikkumaan kuten esimerkiksi käytävät.

Lisäksi kohteessa tulee olla kohdevalvonta, kuten esimerkiksi arvosäilytysyksikön runkoääni-ilmaisimien.

5.1.3 Ilmoituksensiirto

Ilmoituksensiirron luokitukset perustuvat standardisarjan SFS-EN 50136-x mukaisesti testattuihin ja luokiteltuihin tuotteisiin.

Finanssialan Keskusliiton luetteloimat ilmoituksensiirtolaitteet määritellään luokkiin SP1 – SP6 ja DP1 – DP4.

- SP – Single Path,
- DP – Dual Path.

Murtohälytysjärjestelmän ilmoituksensiirtolaitteen tulee vastata murtohälytyskeskuksen suojaustasoa.

Luokan SP 6 ja DP 4 ilmoituksensiirtolaitteet ovat tarkoitettuja suojaustasoltaan vaativimpien kohteiden ilmoituksensiirtoon. Eri kohteisiin suositeltava ilmoituksensiirto on esitetty kohdassa 5.1.

Luokan 3 ja 4 kohteissa käytetään aina ilmoituksen siirtoon valvottua yhteyttä (SP5 tai SP6). Ilmoituksensiirto voidaan järjestää myös kahdennetulla ilmoituksensiirrolla (DP3 tai DP4).

5.1.4 Siirrettävät tapahtumatiedot

Siirrettävien ilmoitusten määrään vaikuttaa kohteen suojaustaso. Kaikista kohteista tulee siirtää vähintään murto- ja sabotaasi-ilmoitukset. Kohteista, joissa työskennellään yksin, harjoitetaan myyntiä, käsitellään rahaa tai muuta arvo-omaisuutta, on siirrettävä myös vartijakutsu ja/tai ryöstöilmoitus. Suojaustasoissa 2, 3 ja 4 tulee myös aina siirtää tieto järjestelmän päälle ja poiskytkemisestä.

Eri kohteista siirrettävät ilmoitukset on esitetty taulukossa 5.1.

5.2 Vaatimukset vahingontorjuntapalvelulle ja käyttäjälle

5.2.1 Ilmoituksen vastaanotto

Murtohälytysjärjestelmästä johdettujen ilmoitusten vastaanottopaikka voi olla FA:n luetteloima standardien SFS-EN 50518 ja SFS-EN 9001 mukaisesti sertifioitu vartioimisliikkeen hälytyskeskus, poliisi, jokin muu jatkuvasti päivystetty paikka tai yksityishenkilö. Eri kohteiden ilmoitusten vastaanottopaikka määräytyy riskiluokan mukaan (Taulukko 5.1).

5.2.2 Kohteeseen hälytettävät

Kohteen suojaustaso määrittää keitä valvottavaan kohteeseen hälytetään. Kohteeseen hälytettävän tulee olla tietoinen kohteen erityispiirteistä. Tasoissa 3 ja 4 vartijan tulee olla kohdekoulutettu.

Kohdekoulutuksen saaneella vartijalla tarkoitetaan vartijakoulutuksen saanutta henkilöä, joka on saanut kohdekohtaisen koulutuksen valvottavan kohteen erityispiirteisistä tai hälytyskeskuksen päivystäjä kykenee tarkan ohjeistuksen (kohdekortti) perusteella opastamaan kohteeseen hälytettyä vartijaa kohteen erityispiirteistä.

Siirrettäessä kohteesta ryöstöilmoitus tulisi sinne hälyttää myös tarvittaessa poliisi.

Vahingontorjunnan kannalta tulee varmistaa, että hälytyspäivystäjä käynnistää tarkoituksenmukaiset toimenpiteet välittömästi hälytyksen sattuessa, jolloin vahinko voidaan estää tai sen seurauksia merkittävästi rajoittaa. Vartijan tulee saapua hälytyskohteeseen kohtuullisessa

ajassa, esimerkiksi 20 minuuttia hälytyksen vastaanoton jälkeen. Asiakas tai kohteen vakuutaja voivat sopia myös muista vasteajoista.

Sovittu vasteaika voi ylittyä, jos syynä ovat ennalta arvaamattomat ja poikkeukselliset olosuhteet, kuten tiepintojen jäätyminen, muut ympäristöolosuhteet, yllättävä ajoneuvon vikaantuminen, liikenteen rajoittaminen ja kiertotiet.

Kohdeavaimet voidaan toimittaa myöhemmin.

5.2.3 Asennus ja luovutustodistus

Murtohälytysjärjestelmä on suunniteltava ja toteutettava tämän Finanssiala ry:n ohjeen mukaisesti. Lisäksi soveltuvien osien on noudatettava standardia SFS-EN 50131-1. Käytettävien keskus- ja siirtolaitteiden sekä ilmaisimien on oltava FA:n luetteloimia (www.vahingontorjunta.fi).

Murtohälytysjärjestelmä on pidettävä aina toimintakuntoisena ja järjestelmän hoito- ja kunnossapito-ohjeita on noudatettava.

Vakuutusnottajan tulee huolehtia siitä, että tasojen 3 ja 4 murtohälytysjärjestelmälle tehdään kohdan 5.1 mukaiset säännölliset huollot. Huolloista on suositeltavaa tehdä huoltosopimus asennusliikkeen kanssa.

Vastaanotto/luovutustarkastuksesta laaditaan tarkastuspöytäkirja. Tarkastuksen pöytäkirjan kopio toimitetaan tarvittaessa myös vakuutusyhtiölle.

Kaikki järjestelmään kuuluvat dokumentit, kuten laitesijoitus-, kaapelointi- ja kytkentäkuvat sekä asennus-, käyttö- ja huoltokoodit toimitetaan järjestelmän ylläpidosta vastaavalle henkilölle ja hänet opastetaan huolehtimaan niistä asianmukaisella tavalla. Huolto- tai ylläpitotosopimuksessa voidaan määritellä dokumenttien ja koodien säilytys asennus/huoltoliikkeelle.

Saavutettu murtohälytysjärjestelmän tasoluokka tulee ilmoittaa luovutustodistuksessa.

5.2.4 Murtohälytysjärjestelmän käyttö

Järjestelmän käyttö tulee tapahtua henkilökohtaisella koodilla ja/tai erillisellä tunnisteella (mekaaninen, sähköinen tai biometrinen tunniste). Kts. kohta 5.1

5.2.5 Huolto

Vakuutusnottajan on nimettävä murtohälytysjärjestelmän hoitajaksi järjestelmään perehtynyt henkilö, joka vastaa siitä, että edellä esitettyjä määräyksiä ja ohjeita noudatetaan. Järjestelmän hoitaja vastaa myös siitä, että määräaikaishuollot ja kokeilut suoritetaan ja niistä tehdään merkinnät huoltopäiväkirjaan. Järjestelmän hoitaja vastaa myös uusien käyttäjien kouluttamisesta ja käyttäjäkoodien hallinnasta.

Murtohälytysjärjestelmän hoitajalla on oltava varahenkilö.

5.2.6 Käyttäjän ylläpitotoimet

Ylläpidolla tarkoitetaan, että murtohälytysjärjestelmälle on nimetty vastuuhenkilö, joka vastaa mm. järjestelmän testauksista sekä käyttöoikeuksien päivityksistä.

Järjestelmän ja ilmoituksensiirron testaus on tehtävä säännöllisin väliajoin ja testauksista on pidettävä kirjaa. Kts. kohta 5.1

Henkilökohtaisten käyttäjäkoodien täsmäytyksellä varmistetaan, että vain oikeutetuilla henkilöillä on pääsy murtohälytysjärjestelmään (mm. päälle ja poiskytkennät). Ylimääräiset ja ei käytössä olevat koodit tulee poistaa järjestelmästä välittömästi.

5.2.7 Vahingontorjuntatoimenpiteet ja hälytysvartioidinnin tehtävät

Vakuutusyhtiöt velvoittavat vakuutuksenottajaa ryhtymään kykyjensä mukaan vahingontorjuntaan vahingon välittömästi uhatessa tai vahingon sattuessa. Murtohälytysjärjestelmän avulla voidaan välittää kiinteistön käytön ulkopuolisena aikana tietoa vahingonvaarasta. Hälytyksen tulee aina käynnistää asianmukaisia vahingontorjuntatoimenpiteitä. Kiinteistön omistaja tai haltija voi ulkoistaa vahingontorjuntatoimenpiteet hälytyspalvelusopimuksella vartiointiliikelle. Vastuuta vahingontorjuntavelvoitteesta ei voi ulkoistaa.

Vahingontorjunnallisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi:

- hälytyksen syyn selvittäminen murtohälytysjärjestelmän käyttölaiteesta ja keskuksesta
- hälytyksen aiheuttaneen tilan tarkastaminen
- sabotaasihälytyksen syyn selvittäminen ja tarvittavien toimenpiteiden käynnistäminen
- ovien ja ikkunoiden lukituksen tarkastaminen
- vahingontorjuntatoimenpiteiden käynnistäminen
- tilaajan edustajana vahinkopaikalla toimiminen, kunnes tilaaja saapuu paikalle
- silminnäkijöiden yhteystietojen selvittäminen
- järjestelmän vikaantuessa kohteen valvonta on toteuttava omana tai vartiointiliikkeen palveluna, kunnes järjestelmä on palautettu toimintakuntoon.

5.2.8 Hälytyspalvelun raportointi

Hälytysvartioidinnin tulee kirjata toteutuneet vahingontorjuntatoimenpiteet. Näitä ovat esimerkiksi:

- hälytysvartiointiyksikön nimi
- asiakas (esimerkiksi asiakasnumero)
- hälytyksen vastaanottoaika (päivämäärä ja kellonaikana)
- hälytyksen syy hälytyksen vastaanottopaikassa (esimerkiksi murto)
- vartijan saapumisaika
- paikalla tavatut henkilöt
- murtohälytyskeskuksen antamat tiedot hälytyksen syystä
- paikalla havaitut vahingot
- hälytysjärjestelmän uudelleen kytkentäaika
- suoritettavat vahingontorjuntatoimenpiteet
- kohteessa tehdyt varmistustoimenpiteet (turvallisuustason palauttaminen alkuperäiseksi)
- hälytyspalvelun lopetusaika (päivämäärä ja kellonaika)
- ilmoitettu yhteyshenkilölle, aika ja henkilön nimi.

5.2.9 Palvelun toimivuuden testaus

Korkeamman riskiluokan kohteissa (tasot 3 ja 4) vaaditaan murtohälytysjärjestelmän ja siirtoyhteyden testauksen lisäksi turvallisuuspalvelun testausta. Palvelun testaus käynnistetään ennakkoilmoituksella (n. 30min.) vartiointiliikkeen hälytyskeskukseen. Tämän jälkeen suoritetaan koehälytys ja tarkkaillaan vartijan toiminnan sopimuksenmukaisuutta kohteessa. Palvelun testauksella kehitetään palvelun laatua sekä ajan- ja tarkoituksenmukaisuutta.

6 Keskeiset käsitteet

Tässä osiossa on esitetty ohjeen keskeiset käsitteet:

Asennusliike	yritys, joka vastaa murtohälytysjärjestelmän asennustyöstä.
Asennussuunnitelma	suunnitelma, joka mukaan murtohälytysjärjestelmän asennus suoritetaan
Hybridi (RI-Järjestelmä)	murtohälytysjärjestelmä, jonka keskusyksikköön voidaan liittää sekä kaape-loitavia ilmaisimia, että langattomia ilmaisimia. (Saman luokituksen omaa-via)
Hälytysliike	organisaatio, joka tarjoaa hälytysjärjestelmiin liittyviä palveluja.
Hälytystieto	ilmoitus, joka sisältää tietoa murrosta, ryöstöstä, sabotaasista tai aiheetto-masta hälytyksestä.
Hälytyskeskus	jatkuvasti miehitetty valvomo, jonne murtohälytysjärjestelmän tiedot rapor-toidaan.
Hälytysjärjestelmä	hälytysten antamiseen tarkoitettu automaattinen tai manuaalinen sähköinen järjestelmä.
Hälytin	laite, joka antaa hälytysmerkin.
Hälytys	varoitusta ihmisiin, omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvasta vaarasta.
Hälytyspainike	laite, jolla voidaan suorittaa hälytys.
Hälytyspalvelusopimus	Hälytyspalvelusopimus käsittää hälytysten vastaanottamisen, hälytystiedon arvioinnin, hälytystiedon välittämisen vartioimisliikkeelle tai tilaajan henkilö-kunnalle, tarkoituksenmukaisten vahingontorjuntatoimenpiteiden valmistelun ja suorittamisen sekä asianmukaisen raportoinnin ja hälytysrekisterin ylläpi-don.
Hälytystiedon arviointi	Hälytyksen syyn selvittäminen ja erottaminen murto- vika- sabotaasi- ja ai-heettoman hälytyksen/ilmoituksen välillä.
Hälytystila	laitteiston toimintatila, jossa se hälyttää.
Ilmoituksensiirtojärjestelmä	järjestelmä, joka välittää hälytysjärjestelmän tiedot.
Ilmaisim	laite, joka havaitsee tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen ja lähettää ha-vainnosta ilmoituksen keskuslaitteelle.
Kohdekortti	vartiointiliikkeen yhdessä kohteen edustajan kanssa laadittava dokumentti, jossa kuvataan vartiointikohde, sen erityispiirteet ja toimintaohjeet hälytysti-lanteita varten
Käyttöoikeus	oikeus käyttää murtohälytysjärjestelmän eri toimintoja.
Käyttöoikeuskoodit	fyysiset tai loogiset avaimet, joilla voidaan käyttää murtohälytysjärjestelmän eri toimintoja.
Käyttäjä	henkilö, jolle on annettu valtuudet käyttää murtohälytysjärjestelmän eri toi-mintoja.

Langaton ilmainen	esimerkiksi radiotaajuudella toimiva ilmainen, joka on liitetty murtohälytysjärjestelmään.
Liikeilmaisoin	ilmainen, joka havaitsee liikkumisen.
Murtohälytysjärjestelmä	hälytysjärjestelmä, joka havaitsee ja ilmaisee valvotulle alueelle tunkeutumisen tai tunkeutumisen yrityksen.
Murtohälytystila	tunkeutujasta aiheutuva murtohälytysjärjestelmän tila.
Murto	luvaton tunkeutuminen suojattuun tilaan.
Murtoilmaisoin	laite, joka aiheuttaa murtohälytyksen tilassa liikuttaessa, tilaan tunkeutumisesta tai sen yrityksestä.
Perusvalvontatila	hälytysjärjestelmän tila, jossa ei esiinny häiriöitä ja se voidaan asettaa päälle kytkettyyn –tilaan.
Päälle kytketty –tila	hälytysjärjestelmän toimintatila, jossa hälytystila voidaan ilmoittaa.
Poiskytketty –tila	hälytysjärjestelmän tila, jossa murtohälytystilaa ei ilmoiteta.
Riskien arviointi	Riskianalyysin ja riskin merkityksen arvioinnin kokonaisprosessi.
Riskianalyysi	Saatavissa olevan tiedon järjestelmällistä käyttämistä omaisuuteen kohdistuvien vaarojen tunnistamiseksi ja riskin suuruuden arvioimiseksi.
Riskin merkityksen arviointi	Prosessi, jossa verrataan arvioitua riskiä suhteessa annettuihin riskin arviointikriteereihin ja määritetään riskin merkitys.
Riskin arvioimiskriteeri	Vertailuehdot, joiden avulla riskin merkitystä arvioidaan.
Ryöstöhälytysjärjestelmä	hälytysjärjestelmä, jonka avulla voidaan suorittaa hälytys ryöstö- tai uhkatileanteessa. Voi olla itsenäinen tai osa murtohälytysjärjestelmää.
Sabotaasivalvonta	murtohälytysjärjestelmään kohdistuvan tarkoituksellisen häirinnän havaitseminen.
Turvallisuuspalvelu	palvelu, joka sisältää vahingontorjuntatoimenpiteitä, joiden tarkoituksena on vastustaa tahallisia ja luvattomia haittaa tai vahinkoja aiheuttavia tekoja.
Valvottava alue	rakennuksen tai alueen osa, joka on valvottu murtohälytysjärjestelmällä.
Vahingontorjunta	toimenpiteitä, joiden tarkoitus on estää vahinkoja tai rajoittaa niiden seurauksia.
Vahingontorjuntapalvelu	vahingontorjuntapalvelu on palvelusopimukseen perustuvaa vahingontorjuntaa.
Vikatila	tila, jossa murtohälytysjärjestelmä tai sen osa ei toimi.

7 Murtohälytysjärjestelmiin liittyvät standardit

Alla on esitelty sarjan keskeisimmät standardit:

- SFS-EN 50131-1 Hälytysjärjestelmät. Murto- ja ryöstöilmaisujärjestelmät. Osa 1: Järjestelmä vaatimukset.
- SFS -EN 50131-2-2 Alarm systems - Intrusion systems -- Part 2-2: Requirements for passive infrared detectors.
- SFS -EN 50131-2-3 Alarm systems - Intrusion systems -- Part 2-3: Requirements for microwave detectors.
- SFS -EN 50131-2-4 Alarm systems - Intrusion systems -- Part 2-4: Requirements for combined passive infrared and microwave detectors.
- SFS -EN 50131-2-5 Alarm systems - Intrusion systems -- Part 2-5: Requirements for combined passive infrared and ultrasonic detectors.
- SFS -EN 50131-2-6 Alarm systems - Intrusion systems -- Part 2-6: Requirements for opening contacts (magnetic).
- SFS-EN 50131-2-7-1 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems - Part 2-7-1: Intrusion detectors - Glass break detectors (acoustic).
- SFS-EN 50131-2-7-2 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems - Part 2-7-2: Intrusion detectors - Glass break detectors (passive).
- SFS-EN 50131-2-7-3 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems - Part 2-7-3: Intrusion detectors - Glass break detectors (active).
- SFS-EN 50131-2-8 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems - Part 2-8: Intrusion detectors - Shock detectors.
- CLC/TS 50131-2-9 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems - Part 2-9: Intrusion detectors - Active infrared beam detectors.
- SFS-EN 50131-2-10 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems - Part 2-10: Intrusion detectors - Lock state contacts (magnetic).
- CLC/TS 50131-2-11 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems - Part 2-11: Intrusion detectors – ALDDR. Active Laser Detector Responsive to Diffuse Reflection.
- SFS-EN 50131-3 Alarm systems - Intrusion systems - Part 3: Control and indicating equipment.
- SFS-EN 50131-4 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems - Part 4: Warning devices.
- SFS-EN 50131-5-3 Alarm systems - Intrusion systems Part 5-3: Requirements for interconnections equipment using radio frequency techniques.
- CLC/TS 50131-5-4 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems - Part 5-4: System compatibility testing for I&HAS equipment's located in supervised premises.
- SFS-EN 50131-6 Alarm systems - Intrusion systems -- Part 6: Power supplies.
- SFS-CLC/TS 50131-7 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems - Part 7: Application guidelines
- SFS-EN 50131-8 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems - Part 8: Security fog device/systems.
- CLC/TS 50131-9 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems - Part 9: Alarm verification - Methods and Principles.
- SFS-EN 50131-10 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems - Part 10: Application specific requirements for Supervised Premises Transceiver (SPT).
- CLC/TS 50131-11 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems - Part 11: Hold-up devices.
- CLC/TS 50131-12 Alarm systems - Intrusion and hold-up systems - Part 12: Methods and requirements for setting and unsetting of Intruder Alarm Systems (IAS).
- SFS-EN 50136-sarja - Alarm transmission systems
- SFS-EN 50518 Valvonta- ja hälytyskeskus.

Standardeja voi tilata SFS Suomen Standardit; www.sfs.fi

Finanssiala ry
Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi

